

Vrijwillig de armoede in

FIDESCO

KATHOLIEKE ORGANISATIE
VOOR INTERNATIONALE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Beste familie, vrienden en bekenden,
Toen u mijn vorige nieuwsbrief ontving was het begin maart. Op dat moment was het coronavirus zich al flink aan het verspreiden in de wereld, maar de zorgen waren nog niet zo groot als enkele weken later. Aangezien er op dat moment nog geen besmettingen op het eiland Oost-Timor waren, bleef de hele situatie rond dit virus voor ons ver weg. Het nieuws werd wel op de voet gevolgd en zo bleven we op de hoogte van de situatie in de wereld en vooral van de situatie in Nederland. Het gesprek van de dag in Oost-Timor werd ook meer en meer beheerst door het coronavirus, alhoewel er door de Timorezen meer grappen over werden gemaakt als dat het dan een serieuze bedreiging werd gezien.

Situatie in school

In deze situatie begon voor ons de maand maart. Het lesgeven ging op dat moment nog gewoon door en het einde van het eerste trimester kwam in zicht. Het lesgeven was een stuk eenvoudiger geworden in vergelijking met vorig jaar, aangezien ik de lokale taal goed sprak en omdat ik goed wist hoe ik dingen moest uitleggen, maar ook omdat ik ongeveer wist wat ik van mijn leerlingen kon verwachten. Het zorgde ervoor dat ik me meer ontspannen op de lessen kon voorbereiden. Verder werden de veranderingen op school, waarover ik u in mijn vorige nieuwsbrief bericht had, nog steeds doorgezet en de discipline in de school was dus een stuk beter dan vorig jaar. Ook vond er meer overleg plaats tussen de leraren en de directeur door de vaak spontaan belegde vergaderingen die ik hielp organiseren, wanneer ik dacht dat er weer enige punten waren om over te discussiëren of om over te informeren. In het algemeen verliep de situatie in de school dus prima.

Veertigdagentijd

Eind februari was ook de veertigdagentijd begonnen, de tijd van vasten en onthouding als voorbereiding op het feest van Pasen. Deze veertigdagentijd begint met Aswoensdag: de dag waarop je naar de kerk

kunt gaan om het askruisje opgelegd te krijgen. Dit jaar mochten mensen uit onze buurt het koor vormen om de viering te begeleiden. Ghislain en ik werden ook gevraagd om mee te zingen. Zo stonden we dus als twee van de weinige mannen mee te zingen. De repetities waren ook weer een mooie gelegenheid om meer in contact te komen met de mensen in onze buurt. Het zingen verliep trouwens prima, alhoewel dat niet per se aan ons gelegen heeft. Maar goed hier gold het devies: meedoen is belangrijker dan winnen.

QUIRIEN VAN BERKEL

BAUCAU, OOST-TIMOR

Op onze school werd ook aandacht besteed aan de veertigdagentijd omdat we een katholieke school zijn. Dit betekende praktisch voor onze school dat we gedurende de veertigdagentijd elke vrijdag tijdens de middagpauze met de hele school de kruisweg baden. Dit gebed, waarbij het lijden van Christus van zijn veroordeling tot en met zijn graflegging na de kruisdood in veertien staties wordt herdacht en overwogen, werd elke week voorbereid door een van de negen klassen van onze school. Voor veel leerlingen was het een verplicht nummer. Maar toch was het elke week weer een indrukwekkende dienst en de gebeden in combinatie met de gezangen, die door iedereen in verschillende stemmen uit het hoofd werden meegezongen, ontroerde me telkens weer.

Ponte Natureza

Terwijl het werk in de school gewoon verder liep en we onze voorbereiden op Pasen, was er ook af en toe een vrije feestdag waarop we wat konden ondernemen. Zo vertrokken we op 3 maart jl. met enkele vrienden en een geleende auto met chauffeur naar de Ponte Natureza. De Ponte Natureza is een

Ponte Natureza

rots waar door een rivier aan de onderkant een gat is uitgesleten. Hierdoor is de rots als een natuurlijke brug over de rivier geworden. De letterlijke vertaling van Ponte Natureza is dan ook “natuurlijke brug”. Dit uitstapje was een mooie mogelijkheid om weer even de stad te verlaten en om een wonderschoon stukje natuur te zien. Daarnaast mochten we genieten van de geweldige gastvrijheid van de lokale bevolking. Al met al een mooie dag en een prachtig uitje.

Diakenwijding

Na deze excursie ging het gewone leven weer door tot 19 maart jl.. Op deze dag wordt het feest van de Heilige Jozef gevierd, de patroonheilige van het bisdom Baucau. Dit jaar was het extra groot feest omdat op deze dag ook nog een diakenwijding plaatsvond. Op de avond van 18 maart werd de diakenkandidaat door zijn familie en stamgenoten vergezeld, allen gehuld in traditionele kleding, in een stoet van dans en muziek tot voor de bisschop gebracht. Daarna werd de diakenkandidaat aan de bisschop “overgedragen”. Dit was een symbolisch ritueel met als betekenis dat stam en familie één van hun eigen leden opdraagt aan de bisschop, om in dienst te treden van de Kerk. De diakenkandidaat verlaat de gemeenschap van zijn stam en familie om in te treden in de gemeenschap van de bedienaren van de Kerk.

Maatregelen tegen corona

De volgende dag was het dus groot feest vanwege de diakenwijding en vanwege het patroonsfeest. Na de Heilige Mis was er eten voor iedereen en waren er optredens van bekende artiesten uit Oost-Timor. Bij dit feest waren er natuurlijk veel mensen aanwezig die vaak dicht op elkaar stonden. Maatregelen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan, waren vóór deze dag al afgekondigd. Het coronavirus was nog niet vastgesteld in Oost-Timor, maar iedereen werd wel gevraagd om geen handen te schud-

den en vaak handen te wassen. Iets waar men zich lang niet altijd aan hield. Ondanks dat verliep deze dag prima.

Thuiszitten

Op 21 maart jl. was het dan toch zover gekomen. Na vele geruchten die van mond tot mond werden verspreid, en die vaak van geen enkel bewijs waren voorzien, werd dan toch de eerste besmetting met het coronavirus in Oost-Timor officieel bevestigd. Degene die positief getest was op het virus was al direct in quarantaine geplaatst en de situatie leek onder controle te zijn. Toch besloot het Ministerie van onderwijs om de scholen ten minste voor één week te sluiten. Dus Ghislain en ik moesten ook thuis blijven. De directeur van onze school besloot om gelijk maar drie weken vrij te geven aan onze leerlingen. Dit besluit werd genomen om alle leerlingen de kans te geven om terug te keren naar hun dorpen in de bergen en om daar te blijven tot na Pasen. Op deze wijze hoefden de leerlingen niet telkens op en neer naar de stad te reizen tussen school en feestdagen. De eerstvolgende vakantie van twee weken zou dan geen vakantie zijn en zou dan gebruikt worden om de verloren tijd goed te maken. Zo kwam het dus dat Ghislain en ik vanaf 23 maart jl. thuis zaten en probeerden afstand te bewaren van iedereen om ons heen. Dat was nog best lastig omdat het voor Timorezen heel normaal is om bij elkaar te zitten en te praten. Ook was het lastig om uit te leggen aan de kinderen in onze buurt dat we nu even niet met hen konden spelen vanwege het coronavirus. De kinderen konden dit maar moeilijk begrijpen. Ghislain en ik kwamen alleen nog het huis uit voor boodschappen en om middageten te eten in het parochiehuys. Daarnaast bezochten we ook af en toe de kerk waar het Allerheiligst Sacrament was uitgesteld. Tijdens de korte wandeling tussen ons huis en de kerk werden we toch vaak nageroepen door mensen die ons niet kenden met “Corona, Corona”. Alsof alles wat uit het buitenland kwam besmet was met het coronavirus. Dit was in ieder geval niet de meest prettige ervaring.

Onze dagen vulden zich met wat achterstallig onderhoud aan huis en tuin, maar ook met werk voor de school. Zo had ik nog heel wat huiswerk om na te kijken en moesten de examens ook voorbereid worden voor de leerlingen. Daarnaast werd het nieuws natuurlijk nauwlettend gevolgd en hadden we veel contact met de andere Fidesco vrijwilligers in Oost-Timor, die in dezelfde situatie zaten als wij.

OOST-TIMOR

QUIRIEN VAN BERKEL

Ook hadden we contact met de verantwoordelijken van Fidesco zelf en met een afgevaardigde van de Franse ambassade in Jakarta. Elke dag hielden we elkaar op de hoogte en konden we onze ervaringen met elkaar delen.

Onze angst was wel dat de behoedzaamheid van de mensen op straat, vooral van de mensen die ons niet kenden, zou veranderen in angst tegenover alles wat buitenlands was en dat dit, voor ons, voor onveilige situaties zou zorgen. Dit was ook een reden om toch maar vooral binnen te blijven. Toch moesten er ook boodschappen op de markt gedaan worden. Gelukkig ondervond ik daarbij geen problemen en de mensen die ik normaal ook altijd tegen kwam op de markt waren net zo aardig en behulpzaam als altijd. Voor mij was dit een teken dat we het nog wel lang zouden kunnen uithouden in Baucau.

Telefoontje

Maar op donderdag 26 maart jl., rond 21:00 uur kregen we dan toch een telefoontje van Fidesco. De boodschap luidde dat de organisatie het te riskant vond om ons in Oost-Timor te laten blijven. Aangezien Oost-Timor enorm geïsoleerd ligt en steeds meer grenzen van landen om ons heen sloten, zou het steeds moeilijker worden om ons weg te krijgen mocht het nodig zijn. En ook omdat er geen Franse ambassade was, en dit was de doorslaggevende factor, waar in noodtoestand dus niet nauw mee samengewerkt kon worden (Fidesco is een organisatie geleid uit Frankrijk), werd besloten om ons uit Oost-Timor weg te halen. Toen we dit bericht kregen, leek het een voorbarig besluit. De situatie in het land leek onder controle en we hadden het idee dat we de tijd in isolatie wel zouden overleven. Daarnaast was er nog genoeg werk te doen en als we nu al weg zouden gaan, dan zouden we weggaan zonder ons werk

af te maken. Ook het idee om de mensen om ons heen, met wie we anderhalf jaar een band hadden opgebouwd, plotseling en zonder afscheid te verlaten, juist in een moment van moeilijkheden, stond ons niet aan. Het voelde als valsspelen, alsof je er als een dief in de nacht tussenuit knijpt en de mensen in de steek laat. We voelden ons machteloos.

Vertrek

Maar de beslissing was genomen en we moesten gaan. Dezelfde avond hebben we onze koffers ingepakt en heb ik de pastoor, die ook de directeur van onze school is, geïnformeerd over de situatie. De volgende morgen hebben we samen met enkele parochianen nog de H. Mis gevierd in de kerk en daarna hadden we een hele korte afscheidsceremonie, waar al de mensen die toevallig in het parochiehuis waren, bij aanwezig waren. Het vreemde aan dit afscheid was, dat we niet zeker wisten of we wel zouden vertrekken. Dit had een praktische reden. Als we zouden vliegen, dan zouden we via Bali moeten vliegen en om in Bali een overstap te maken hadden we een visum nodig. Maar dit visum was nog niet aangevraagd en we wisten niet of we dit binnen twee dagen zouden krijgen. We hadden het binnen twee dagen nodig omdat er alleen vliegtuigen op zondag zouden vliegen. En als we de eerstvolgende zondag niet zouden redden, dan zouden we het de zondag daarop proberen. Alleen ging er een gerucht dat de noodtoestand in Oost-Timor uitgeroepen zou worden en dat er dan geen vliegtuigen meer zouden vertrekken. Deze combinatie van factoren zorgde ervoor dat we in onzekerheid zaten over het feit of dit een voorgoed afscheid was of dat we later die week weer zouden terugkeren omdat we niet op het vliegtuig konden stappen. Het zorgde er in ieder geval niet voor dat we op een goede manier afscheid konden nemen.

Om 10:00 uur vertrokken we dan richting Dili. In een recordtijd ging het over de bijna voltooide weg tussen Baucau en Dili en zo waren we al om 12:00 uur in Dili. We verzamelden ons samen met alle andere vrijwilligers van Fidesco in het kleinseminarie van Dili. Daar hebben we alle documenten bij elkaar gezocht om een visum bij de ambassade van Indonesië aan te vragen. Doordat de rector van het kleinseminarie goede contacten had, konden we alles nog op dezelfde dag regelen. En zo hadden we vrijdagavond ons visum al binnen en was ook bevestigd dat we mee konden met het vliegtuig van de zondag. Na een stressvolle dag hadden we dus eindelijk zekerheid

Teken van verbondenheid tijdens afscheidsceremonie

leraar engels

Met mijn mentorklas

Aanbidding tijdens de lockdown

De laatste avond met alle Fidesco vrijwilligers

over wat er zou gebeuren. Via de telefoon probeerde ik nog een aantal Timorese vrienden en bekenden te bereiken, om te vertellen dat we zouden vertrekken. Lang niet iedereen kon ik bereiken en bij diegenen die ik kon bereiken was de verbazing heel groot, zeker nadat ik vertelde dat we Baucau al verlaten hadden. Het was voor hen moeilijk te begrijpen en het bleef zo een raar afscheid.

De laatste twee dagen verbleven we met alle zeven vrijwilligers in het kleinseminarie in Dili. Daar hadden we nog twee gezellige maar ook emotionele dagen voordat we op zondag het vliegtuig inklommen. Achteraf bleek dat op deze dag de laatste vliegtuigen zouden vertrekken. Een week later vertrokken er al geen vluchten meer vanaf Dili. Van Dili vlogen we naar Bali, waar ik afscheid nam van de andere vrijwilligers. Ik zou direct naar Amsterdam vliegen en zij zouden met een omweg in Parijs landen. Na een laatste biertje was ook dat afscheid een feit. Het voelde onwerkelijk. Enkele dagen daarvoor zat ik nog rustig in Baucau en nu moest ik me plotseling instellen om weer in Nederland te zijn. Het was een vreemde gewaarwording en het drong maar langzaam tot me door.

En wat nu? Er is nog een mogelijkheid dat ik voor enkele maanden terugga om de missie goed af te sluiten en om nieuwe vrijwilligers te helpen bij het starten van hun missie op dezelfde plek. Doordat de ontwikkeling van het coronavirus in de wereld onvoorspelbaar is en ook omdat niet duidelijk is wanneer de grenzen weer open gaan, bestaat er op dit moment nog geen duidelijkheid over wanneer dit zou kunnen plaats vinden. In de komende maanden zal daar verder over worden overlegd en zal er een definitief besluit worden genomen of teruggaan haalbaar is of niet. We wachten het af. Groet, Quirien

Wat is FIDESCO

FIDESCO (samengevoegd van Fides (Geloof) en Coöperatie) is een internationale katholieke organisatie die in 1981 door de Gemeenschap Emmanuel in Frankrijk is opgericht. Fidesco zendt professionals over de hele wereld uit om bij te dragen aan de volledige ontwikkeling van de bevolking. Fidesco werkt altijd samen met de lokale kerk om juist de lokale ontwikkeling door kleinschalige projecten te stimuleren. Fidesco heeft meer dan 1600 vrijwilligers uitgezonden, waarvan 24 Nederlanders. Na een voorbereidingstraject gaan de vrijwilligers twee jaar op missie. Fidesco is als Internationale vrijwilligersorganisatie geaccrediteerd bij het Franse Ministerie van Buitenlandse Zaken en is verder lid van verschillende NGO platforms. In Nederland is Fidesco erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Giften zijn aftrekbaar van de belasting.

Hoe kunt u bijdragen?

Fidesco biedt u verschillende mogelijkheden om de missies van Nederlandse vrijwilligers of onze projecten financieel te ondersteunen. U kunt daarbij rekenen op onze discretie en verantwoording over de besteding. Steun ons via:

1) De antwoordcoupon

U dient deze volledig in te vullen en naar het hierop vermelde adres te sturen. Geef daarbij aan of het om een eenmalige donatie of om een periodieke overschrijving gaat.

2) Internet

Op de website www.fidesco.nl vindt u de mogelijkheid om via IDEAL op veilige wijze online te doneren.

3) Per bank

U kunt het geld rechtstreeks overmaken op bankrekening NL53 ABNA 0566 0142 97 t.n.v. Stichting Fidesco Nederland te Venlo o.v.v. de desbetreffende vrijwilliger of project.

Wij verzoeken u vriendelijk uw naam en adres onder vermelding van de desbetreffende donatie te mailen naar info@fidesco.nl of te sturen aan Stichting Fidesco Nederland in Voorhout. U kunt daarbij aangeven of u de missieverslagen wenst te ontvangen. Nadat u een gift heeft gegeven, houden wij uw adres in ons adressenbestand, en zullen u twee keer per jaar extra op de hoogte houden van onze activiteiten. Als u dit niet wilt, kunt u zichzelf schriftelijk afmelden hiervoor.

Bij voorbaat dank, Johannes Witt

nr.8

Voor informatie of sponsoring:
Rooseveltlaan 2
2215 NX Voorhout

tel.: 0852-731732
info@fidesco.nl
www.fidesco.nl